МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «Маркетинг»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Маркетинг».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/ .

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Маркетинг» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 1 семестрі 2024-2025 навч. року** за анкетою: «Академічна доброчесність». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають *Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ*.

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; ПІБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій відповідно до Положення про академічну доброчесність в ТДАТУ.

Всього опитані **54 респондентів** (здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр», крім 1 курсу), що склало **92%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. *Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).*

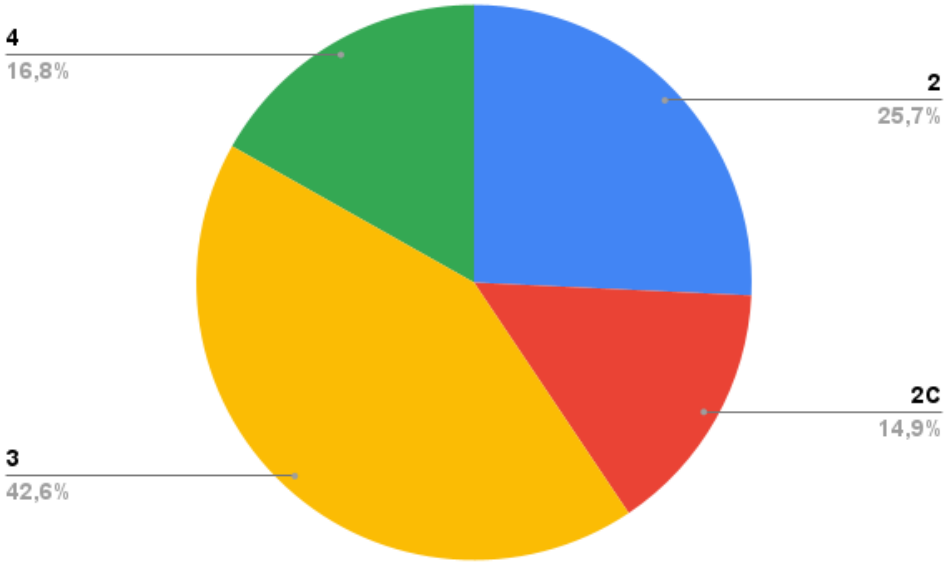

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низька; загалом низька; середня; загалом достатньо висока; дуже висока. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

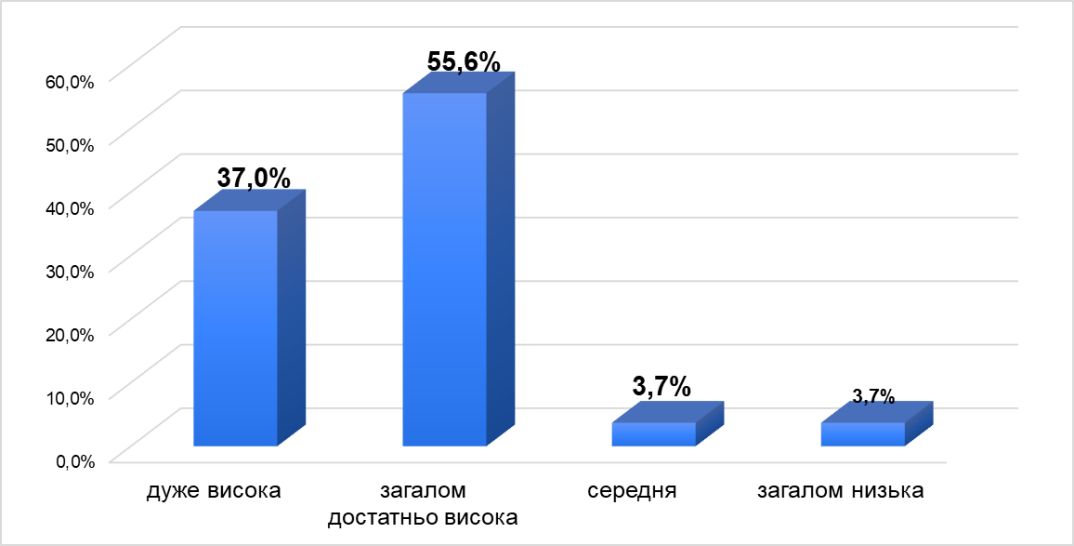

Рисунок 2 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти *(у відсотках)*

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчиться у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже висока» 37% та «загалом достатньо висока» 55,6%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і здобувачі, і

викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті *(у відсотках)*

Аналіз рисунку 3 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 100% «ні, не стосуються зовсім».

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«Чи доводилось Вам під час навчання в ТДАТУ особисто робити наступне...?»*. Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- купувати навчальні матеріали кафедри;
- купувати реферат;
- купувати курсову роботу (проєкт);
- платити гроші за оцінку;
- надавати платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі;
- готувати шпаргалки для складання ПМК, екзаменів;
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах;
- завантажувати матеріали з Інтернету, компілювати і здавати як власні;
- замовляти платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4.

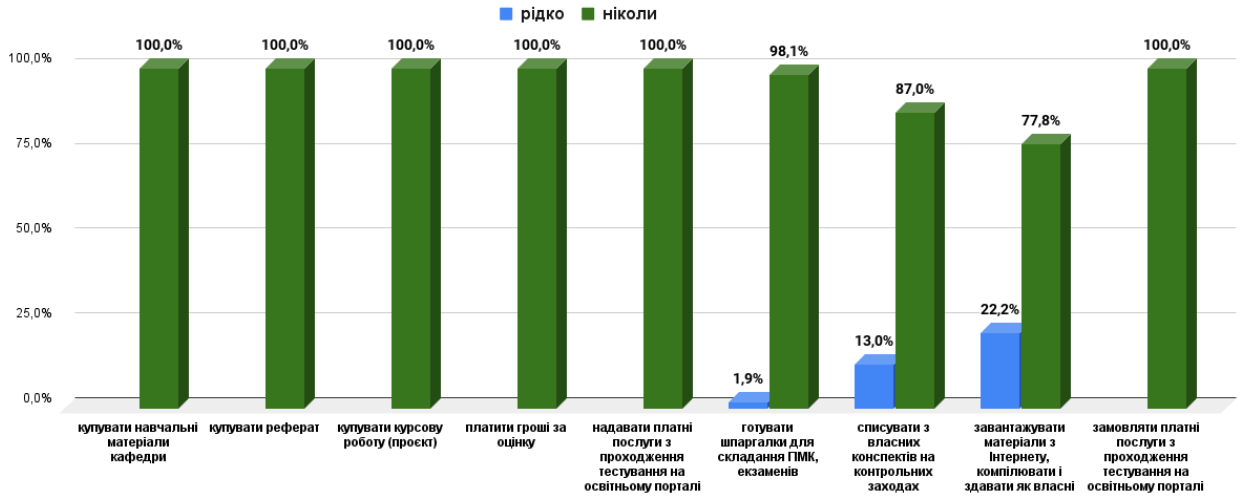

Рисунок 4 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті *(у відсотках)*

Аналіз відповідей показує, що в середньому 95,9% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Респонденти вказали, що «часто» і «рідко»: готували шпаргалки для складання ПМК, екзаменів (1,9%); списували з власних конспектів на контрольних заходах (13%); завантажували матеріали з Інтернету, компілювали і здавали як власні (22,2%).

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?»*. Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

– для того, щоб отримати потрібну оцінку;
– для того, щоб не здавати лабораторні/ практичні роботи;
– для того, щоб не робити особисто реферат;
– для того, щоб не робити особисто курсову роботу (проєкт);
– в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача;
– для того, щоб не здавати тести з ПМК/екзамену;
– для отримання грошових коштів.

Дали відповідь на це запитання **3 (5,55%)** з **54** респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб: «для того, щоб отримати потрібну оцінку» - 3 респондента (100%: 1 респ. – 2 курсу, 2 респ. – 3 курсу).

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?»*. Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників

- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 5.

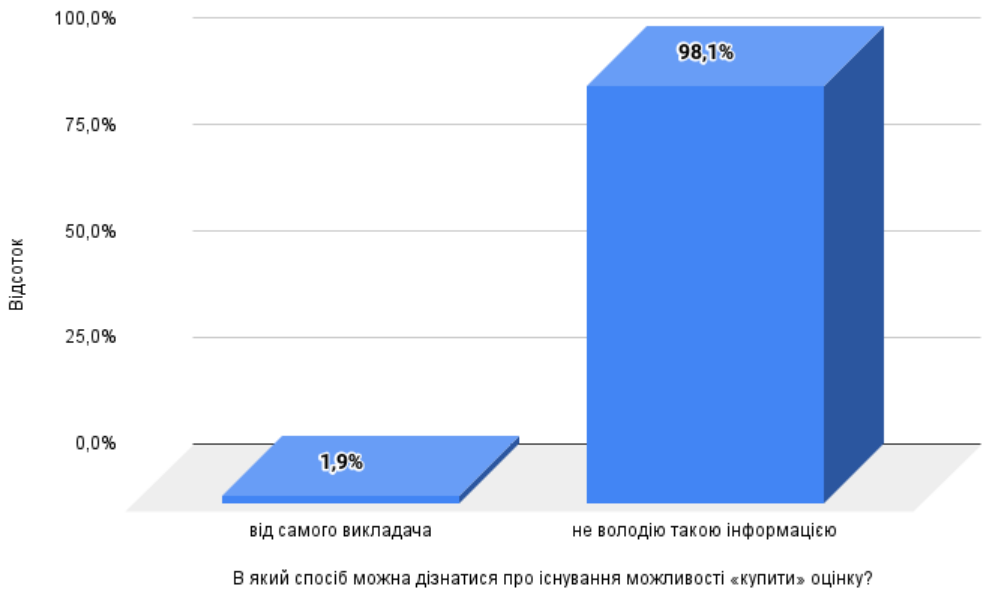

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*

З рисунку 5 видно, що 98.1% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «*Оцініть як часто Вам в минулому навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)».* Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

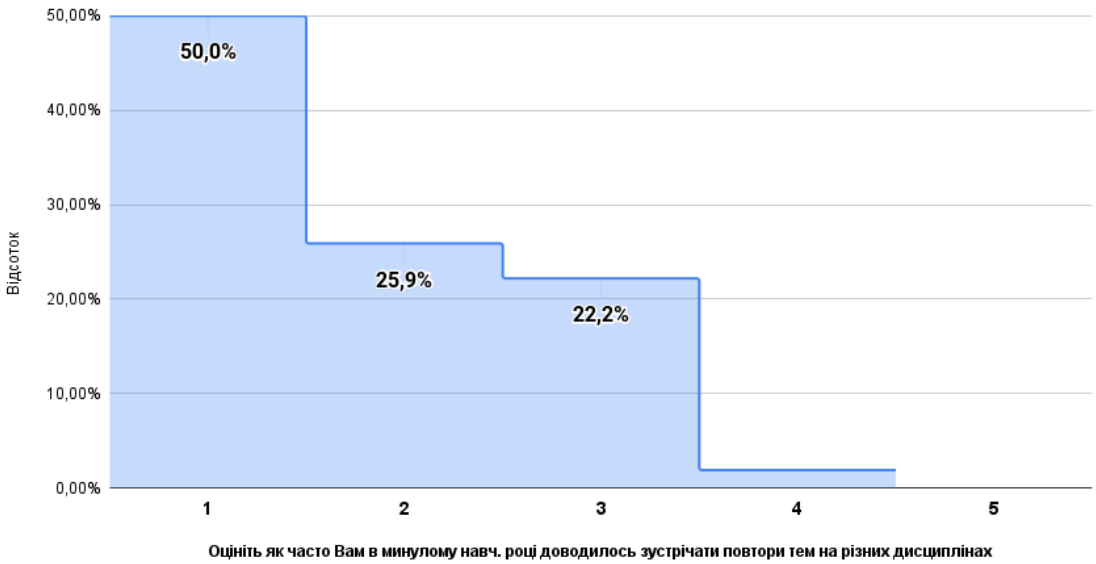

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*

Аналіз рисунку 6 показує, що 50% здобувачів вказали, що «взагалі не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в минулому навчальному

році та 25,9% «скоріш не доводилось».

7. На питання «*Чи доводилося Вам в минулому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?»* респонденти відповіли, не доводилось 87% та важко відповісти 13% (рис. 7).

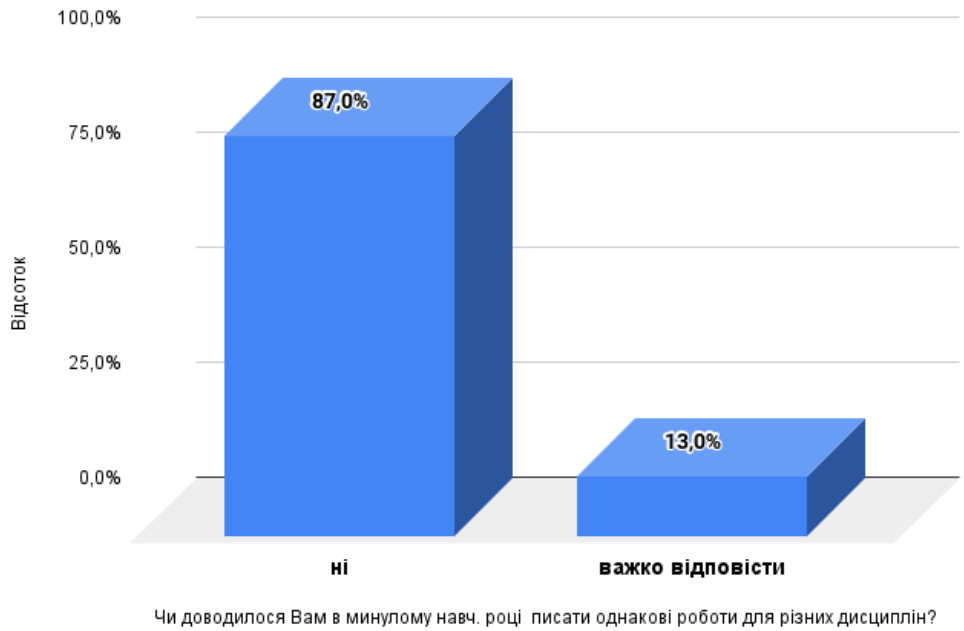

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*

8. На питання «*Чи доводилося Вам в минулому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?»* 11% респондентів відповіли, що не доводилось, та 89%, відповідно, «так» (рис. 8).

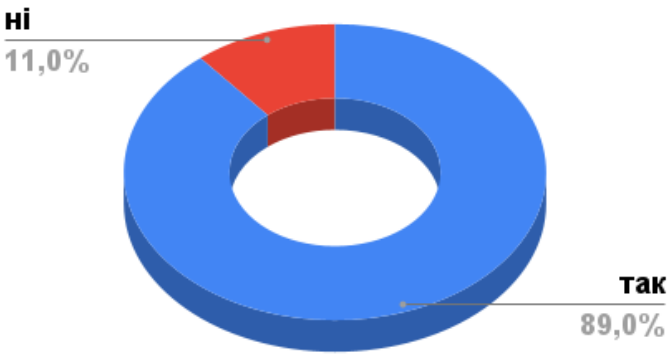

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів щодо відвідування курсів з академічного письма/академічної доброчесності *(у відсотках)*

9. На питання *«Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?»* здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 79,6% як «помірне навантаження» та 20,4% «скоріш надмірне» (рис. 9).

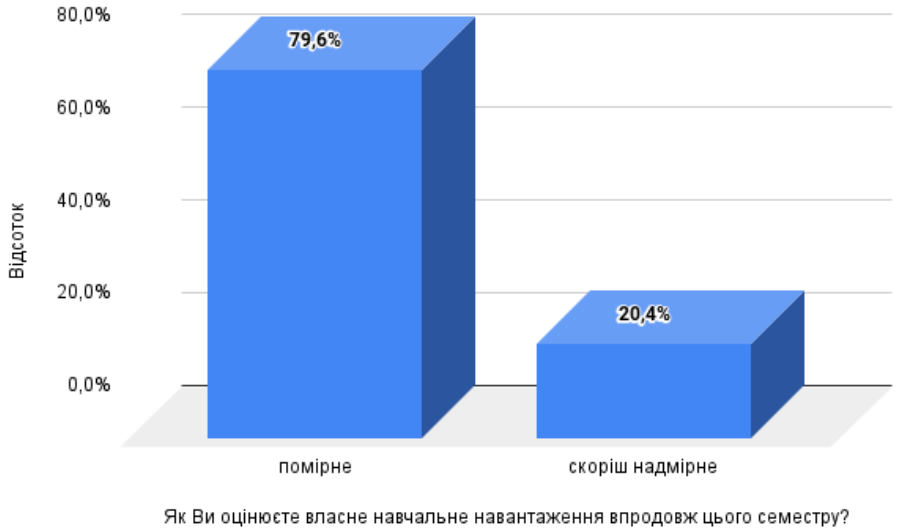

Рисунок 9 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*.

Висновки

Результати моніторингу свідчать про загальну позитивну оцінку академічної доброчесності серед здобувачів освіти за ОПП «Маркетинг». Переважна більшість респондентів висловили задоволення якістю освіти, підкресливши прозорість, чесність та відсутність корупції у навчальному процесі. Такі результати свідчать про ефективність заходів університету, спрямованих на забезпечення доброчесності, та високий рівень обізнаності здобувачів освіти із принципами академічної етики.

Респонденти високо оцінили відсутність корупційних проявів в університеті, що підтвердили 100% опитаних. Задоволеність якістю освіти також є на високому рівні: 92,6% респондентів оцінюють її як «високу» або «дуже високу». Майже всі здобувачі освіти (95,9%) зазначили, що не брали участь у недоброчесних практиках, таких як списування чи плагіат. Крім того, 89% здобувачів відзначили проходження навчальних курсів з академічного письма та доброчесності, що сприяло їхній обізнаності про етичні норми та вимоги.

Попри загальну позитивну динаміку, були виявлені окремі аспекти, що потребують уваги. Деякі здобувачі освіти (22,2%) зазначили використання компіляції матеріалів із мережі Інтернет, а 13% респондентів вказали на випадки списування з конспектів. Крім цього, 20,4% здобувачів вважають, що навчальне навантаження є надмірним, що може негативно впливати на їхню мотивацію та сприйняття матеріалу.

З метою покращення критеріїв академічної доброчесності за ОПП «Маркетинг» з врахуванням відповідей здобувачів вищої освіти пропонується:

- посилити мотивацію до академічної доброчесності шляхом запровадження регулярних заходів ННЦ та ВМЯОД ТДАТУ, таких як лекції, тренінги та семінари, що висвітлюють основні принципи доброчесності та наслідки її порушення, а також

включити теми «Академічна доброчесність» та «Антикорупційна діяльність у Вищій школі» до навчальної практики «Вступ до фаху».

- робочій групі ОПП «Маркетинг» провести аналіз навчального плану для усунення дублювання тем та збалансування обсягу завдань, забезпечуючи гармонійне співвідношення між теоретичною та практичною частинами.

Гарант ОПП «Маркетинг»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти,
к.е.н., доцент Яна СОКІЛ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н, доцент Радміла СКЛЯР